

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2011*

15.04.2011	VIII Zaborski Konkurs Ekologiczny o Złote Kocanki Piaskowe	We współpracy z Kaszubskim LO, PMDK w Brusach, ZPK, PN „Bory Tucholskie”
-------------------	---	---

15 kwietnia 2011 roku w Kaszubskim LO w Brusach odbył się już VIII Zaborski Konkurs Ekologiczny o Złote Kocanki Piaskowe. 34 uczniów z 12 szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Chojnic, Kościerzynie, Słupska, Brus, Czersk, Wielą, Dziemian i Tucholi uczestniczyło w rozwiązywaniu testu na rozpoznawanie gatunków roślin, a najbardziej zaawansowani w tej sztuce sprawdzali się w umiejętności określania przynależności systematycznej wybranych gatunków.

Zwyciężyła Aleksandra Świerczek z LO im. Filomatów Chojnickich uzyskując bardzo dobry wynik 94 pkt na 100 możliwych. Niewiele mniej punktów zdobyła druga Hanna Lubecka z I LO w Kościerzynie i Anna Morawska z II LO w Słupsku. W czołówce wyróżnionych znalazła się także Natalia Jażdżewska z KLO. W konkursie na mistrza systematyki zwyciężyła Anna Morawska z II LO w Słupsku przed Agnieszką Cysewską z Zespołu Szkół Leśnych w Tucholi.

Nagród starczyło dla wszystkich, a ufundowali je: Nadleśnictwa Rytel, Przymuszewo, Czersk, Urząd Miejski w Brusach, Park Narodowy „Bory Tucholskie”, Zaborski Park Krajobrazowy, Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku, Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Brusach i Zaborskie Towarzystwo Naukowe. Wręczali dyplomy i nagrody: Zbigniew Łomiński, dyrektor ZSP w Brusach, Jacek Bruski, dyrektor GZO oraz Krzysztof Zabrocki, prezes ZTN.

Jubileuszowy wykład z okazji XV-lecia Parku Narodowego „Bory Tucholskie” uczestnikom przedstawiła Pani Magdalena Kochanowska, pracownik tego parku.

Materiały do konkursu przygotował i jego przebieg nadzorował Zbigniew Gierszewski, nauczyciel KLO, instruktor terenowej edukacji ekologicznej w PMDK w Brusach, prezes ZTN.

28.05.2012	Wyprawa do źródeł Zbrzycy	udział ChTPN
-------------------	----------------------------------	---------------------

Rajd do źródeł Zbrzycy 28 maja 2011 roku był wspólnym przedsięwzięciem Zaborskiego Towarzystwa Naukowego i Chojnickiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W sobotni słoneczny poranek ruszyliśmy z dworca w Dziemianach do Somin przez Mutkowo znane z wspomnień i opowiadań Anny Łajming. Głównym zadaniem było przemierzenie górnego odcinka Zbrzycy od Somin wzdłuż południowego brzegu j. Dywańskiego do Leśniczówki Dywan. Za Pełkami weszliśmy na odludny odcinek doliny Zbrzycy do j. Wielkie Sarnowicze, gdzie nie przypadkiem swój

bunkier w czasie II wojny światowej mieli partyzanci „Gryfa Pomorskiego”. Odnaleźliśmy nie bez trudu izbę pamięci w miejscu, gdzie w nie do końca wyjaśnionych okolicznościach zginął z rąk towarzyszy broni Józef Gierszewski, komendant TOW „Gryf Pomorski”. Dalej trasa prowadziła do Borsztala, Trzonki nad j. Duży Zbełk i malowniczo położonego w głębokiej dolinie j. Mały Zbełk, skąd wąską strugą wypływa Zbrzyca. Ostatni odcinek przez wysokopiennie lasy Nadleśnictwa Lipusz prowadził do Kalisza Kaszubskiego. Nie było czasu na błędzenie, bo pociąg powrotny nie będzie czekał ...

Rok 2011	Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich	Działalność statutowa stowarzyszenia
-----------------	--	---

Od października 2009 roku Zaborskie Towarzystwo Naukowe w partnerstwie z gminą Brusy i Związkiem Biur Porad Obywatelskich w Warszawie prowadzi Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich w Brusach, finansowane przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

Każdy może tam bez względu na wiek, płeć, narodowość, wykształcenie, status majątkowy, miejsce zamieszkania uzyskać bezpłatną, rzetelną, wyczerpującą poradę lub informację obywatelską. Gmina Brusy - partner w projekcie zapewnił lokal

o odpowiednim standardzie, a Związek Biur Porad Obywatelskich szkolenia, staże, dostęp do sieci poradniczej. Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich uzyskuje najwyższe oceny jakościowe swoich porad-oceniane przez prawników Związku Biur Porad Obywatelskich.

Poradnictwo obywatelskie jest metodą współdziałania osób w poszukiwaniu rozwiązań ich problemów poprzez udzielanie porad i informacji o prawach i obowiązkach obywateli w dziedzinach określonych w ofercie usług BPO. Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich w Brusach w porozumieniu ze Związkiem Biur Porad Obywatelskich oraz Fundacją Bankową im. Leopolda Kronenberga rozpoczęło realizację pilotażowego projektu na rzecz pomocy osobom zadłużonym. Jest to program innowacyjny, dotychczas nikt w Polsce nie zajmuje się zadłużeniami systemowo. Problem ten dotyczy kilku milionów ludzi w skali kraju i ciągle narasta, ponieważ kredyt można dostać "na dowód" i od ręki, natomiast jego spłata wiąże się często z wieloma problemami. Jak pomagamy? Uświadamiamy osobom zadłużonym, że unikanie kontaktów z wierzycielami, działa na ich niekorzyść, wspieramy dłużników w kontaktowaniu się z bankami lub innymi instytucjami, pomagamy przejść przez skomplikowane procedury. Doradcy Biura Porad Obywatelskich pracują z zainteresowanymi klientami w celu spłacenia zobowiązań i ograniczenia kosztów związanych ze spłatą długu. Celem doradców jest pomoc w spłacie długów poprzez dostosowanie, w porozumieniu z wierzycielami, wysokości miesięcznych spłat zadłużenia do posiadanych przez klienta dochodów. Zazwyczaj wymaga to regularnych spotkań z doradcą. W pierwszej kolejności ustalamy razem z osobą zadłużoną faktyczny stan zadłużenia. Kolejnym krokiem jest diagnoza sytuacji finansowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i rodzinnej dłużnika. Jest to niezbędne w celu ustalenia kwoty, którą dłużnik mógłby przeznaczyć na spłatę zadłużenia. Osoby znajdujące się w pętli zadłużenia niejednokrotnie znajdują się w bardzo złej kondycji psychicznej, uciekają od rozwiązania problemu, nie chcą o nim rozmawiać, niejednokrotnie twierdząc, że dług odejdzie wraz z ich śmiercią. Do BPO zwracają się również rodzina zmarłego dłużnika o pomoc. Ludzie często nieświadomie, z powodu braku wiedzy prawniczej odziedziczyli długi. W ramach projektu chcemy uświadomić też naszym klientom, jakie należy podjąć działania, aby nie dziedziczyli długów.

W 2011 roku, pomimo usilnych starań, nie udało się pozyskać środków na działalność BPO i wszystkie usługi poradnicze były świadczone wolontarystycznie.

3.06.2011	Mały Mistrz Obserwacji Przyrody	Finał w PMDK
------------------	--	---------------------

3 czerwca 2011 roku godz. 10.00 w Powiatowym Młodzieżowym Domu Kultury w Brusach odbył się finał projektu Zaborskiego Towarzystwa Naukowego „Mały Mistrz Obserwacji Przyrody”. Sala wypełniła się tłumem dzieci z gminy Brusy. Projekt dofinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, realizowany był przy współpracy PMDK i wsparciu logistycznym Gminnego Zarządu

Oświaty w Brusach. Projekt polegający na uczeniu dzieci rozpoznawanie gatunków roślin prowadzony był przez Zbigniewa Gierszewskiego, instruktora edukacji ekologicznej w PMDK. Koło plastyczne przy PMDK prowadzone przez panią Renatę Goebel pomogło przygotować wielką wystawę prac dzieci z gminy Brusy: w sumie 270 rysunków i malunków 5-cio i 6-ciolatków

z oddziałów zerowych i punktów przedszkolnych z całej gminy. W finale dyrektor PMDK Zenon Graszek przywitał małych gości i ich opiekunów, przedstawiona została jeszcze raz prezentacja botaniczna roślin kwitnących naszych łąk, pól i lasów. Następnie pan Mariusz Grzempa z Zaborskiego Parku Krajobrazowego i burmistrz Brusy pan Witold Ossowski wręczyli dzieciom dyplomy Małego Mistrza Obserwacji Przyrody. Dzieci dostały też ufundowane przez burmistrza cukierki.

Lipiec	Ulotka Mały Mistrz Obserwacji Przyrody	
--------	--	--

Mały Mistrz Obserwacji Przyrody to jeden z projektów edukacyjnych Zaborskiego Towarzystwa Naukowego autorstwa Zbigniewa Gierszewskiego. Skierowany on jest do 5 i 6-letnich dzieci i ma na celu nauczanie ich rozpoznawania ok. 20 gatunków roślin kwiatowych, przekazanie elementarnej wiedzy o ekologii tych roślin, walorach użytkowych, w tym leczniczych, a także uświadomienie zagrożenia jakie niosą gatunki trujące. Przede wszystkim chodzi jednak o uświadomienie na piękno i różnorodność gatunkową świata roślin i potrzebę jego ochrony.

Pomysł innowacji edukacyjnej wyniknął z obserwacji: dzieci rozpoznają popularne gatunki, ale nie potrafią ich nazwać, używają więc (zresztą jak większość dorosłych) nazw ogólnych – kwiat, roślina, chwast, zieleń, „coś, co rośnie u mnie w ogródku”. W projekcie nawiązano do dziecięcego doświadczenia zdobytego w czasie spacerów z rodzicami, wycieczek przedszkolnych i zabaw na trawie. Tam też tą wiedzę mogą pogłębić, bo jednym z celów jest rozbudzenie u dzieci potrzeby pytania o nazwy konkretne.

Projektem w 2011 roku objęte zostały wszystkie dzieci z oddziałów przedszkolnych i klas zerowych z gminy Brusy. W sumie ok. 270 dzieci w małych grupach uczestniczyło w prezentacji gatunków, a następnie w zajęciach warsztatowych, gdzie z fotografii roślin robiły „kaczkę” i opisywały znajdujące się na niej kwiaty. Wykorzystując naturalną chęć ekspresji graficznej w wieku przedszkolnym zajęcia kończono rysowaniem lub przedstawianiem w innych technikach plastycznych przez dzieci wybranych gatunków roślin. Zebrane prace posłużyły do przygotowania podsumowującej wystawy w Powiatowym Młodzieżowym Domu Kultury w Brusach. Tamże odbył się finał, na które dzieci dowieziono dzięki przychylności Gminnego Zarządu Oświaty. Po otwarciu wystawy i powtórkowej prezentacji roślin odbyła się ceremonia wręczenia każdemu dziecku dyplomu „Mały Mistrz Obserwacji Przyrody”.

Pierwsza edycja projektu odbyła się w 2009 roku i już wówczas został on zauważony i nagrodzony 4 miejscem w prestiżowym ogólnopolskim konkursie na X Forum Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych we Wrocławiu.

www.ztn.com.pl
ztn@ztn.com.pl

Organizacja i prowadzenie projektu

**Zaborskie
Towarzystwo
Naukowe**

Współpraca

dofinansowane przez
**WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W GDAŃSKU**

Zdjęcia: Zbigniew Gierszewski
tel. 692 240 171

**Mały
Mistrz
Obserwacji Przyrody**

Natalia Klonowska, lat 5, Przedszkole w Brusach,
rysuje chabry drakiewnika,
w tle ten sam kwiat w wykonaniu Anny Gromowskiej, lat 4,
Przedszkole w Kosobudach

02.07.	Plener Męcikał 2011	Projekt na konkurs grantowy Gminy Brusy
--------	---------------------	--

Zadanie organizacji VII Ogólnopolskiego Pleneru Plastycznego Męcikał lipiec 2011 zrealizowano w kolejnych etapach:

*Reklama (zaproszenia na plener, warsztaty) – od 15 marca 2011 r. do 16 maja 2011 r.

*Prace organizacyjne przygotowujące plener, wycieczkę i warsztaty – od 17 maja 2011 r. do 20 czerwca 2011 r.

*Zorganizowanie Ogólnopolskiego Pleneru w Męcikale (miejsce wykonywania zadania: gospodarstwo artystyczne – ekologiczne Joanny Sławomira Mankiewiczów) - od 01 do 10 lipca 2011r.

*Ognisko integracyjne dla twórców – 02 lipca 2011 r.

*Przeprowadzenie warsztatów dla dzieci i młodzieży z PMDK w Brusach i CHDK w Chojnicach/24 uczestników/ przez komisarza pleneru przy współudziale plenerowiczów – 05 lipca 2011 r.

*Organizacja wycieczki dla plenerowiczów (której sponsorem był Urząd Miasta i Gminy Brusy) po Ziemi Zaborskiej /Brusy, Kosobudy, kamienne kręgi w Leśnie,

Chata Kaszubska i pracownia kaszubskiego artysty ludowego J. Chełmowskiego w Brusach-Jaglie/
- 06 lipca 2011 r.

*Zorganizowanie w Galerii Oczko wernisażu prac powstałych podczas pleneru /większość prac to obrazy olejne i akrylowe a także akwarele i pastele, fotografie artystyczne i plenerowe przyrody i zwierząt oraz rzeźba ceramiczna/ i wydanie katalogu dla odwiedzających wystawę w Galerii Oczko zawierający informacje o plenerze i artystach biorących w nim udział - 9 lipca 2011 r.

*Organizacja wystaw poplenerowych w:

- Galerii Oczko w Męcikale w lipcu i sierpniu 2011 r.
- Chojnickim Domu Kultury we wrześniu 2011r.
- Chacie Kaszubskiej w Brusach Jagliach w październiku, listopadzie, grudniu 2011 r.

Wystawa w Kaszubskim Domu Rękodziela Ludowego w Swornegaciach przesunięta na luty, marzec, kwiecień 2012 r.

Noclegi i związane z tym korzystanie z tzw. mediów sponsorowali Joanna i Sławomir Mankiewicz z Męcikała. Organizację pleneru wsparła Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Chojnicach sponsorując nabiał dla plenerowiczów.

W plenerze i warsztatach plastycznych udział wzięło łącznie 13 artystów (5 lokalnych i 8 z całej Polski – korzystających z noclegów i pełnego wyżywienia) oraz 24 osobowa grupa dzieci i młodzieży z PMDK w Brusach i CHDK w Chojnicach wraz z opiekunami Panią Renatą Goebel i Panią Wandą Sawicką.

Biuletyn naukowo-społeczno-kulturalnego „Ziemia Zaborska” ukazuje się od 2008 roku. Ma charakter informatora szeroko omawiającego walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne Ziemi Zaborskiej. Pismo jest możliwie szerokim forum prezentującym dorobek naukowy, popularnonaukowy, dydaktyczny i literacki osób związanych z naszym regionem. Daje możliwość szerokiej prezentacji walorów kulturowych i przyrodniczych Ziemi Zaborskiej, twórczości jej byłych i obecnych mieszkańców, a także aktywności społecznej, kulturalnej i proekologicznej obywateli i instytucji pozarządowych z tego terenu. Jest też głosem w aktualnych sprawach dotyczących regionu, w szczególności statusu języka kaszubskiego oraz platformą prezentacji inicjatyw władz samorządowych i instytucji pozarządowych na rzecz rozwoju regionu i promocji jego osiągnięć.

Wydanie biuletynu to przede wszystkim szukanie tematów, autorów, współpraca z nimi w ustalaniu tematyki, zakresu i formy poszczególnych artykułów realizowana w szeregu spotkań osobistych i za pomocą Internetu. Kolejnym etapem były działania wydawnicze (skład, druk), a następnie kolportaż biuletynu. Materiały fotograficzne zostały udostępnione z archiwum ZTN oraz w kilku przypadkach dostarczone nieodpłatnie przez autorów tekstów (zaznaczone w biuletynie).

Wydanie i promocja czwartego numeru biuletynu *Ziemia Zaborska* odbyło się w następujący sposób:

kwiecień – październik 2011 – gromadzenie materiałów, nawiązywanie współpracy (ustalanie tematyki, objętości artykułów, dokumentacji fotograficznej);
 maj – październik 2011 – kompletowanie materiałów, redakcja szaty graficznej;
 październik 2011 – wydanie nr 4 „Ziemi Zaborskiej”;
 październik – grudzień 2011 – kolportaż czasopisma.

Zakres tematyczny mieścił się i wyczerpywał profil pisma przyjęty przy redakcji numeru 1 z 2008 roku. Objętość 84 str. oraz nakład 1000 egz.

Redakcja Zbigniew Gierszewski.

21.07 – 24.08.	Liczenie bocianów	
---------------------------	--------------------------	--

Coroczne liczenie bocianów w gminie Brusy odbywa się na przełomie lipca i sierpnia, kiedy młode już odchowane sposobią się do opuszczenia gniazd. 69 młodych to przeciętny przychówek w roku 2011 na tle badań prowadzonych od 15 lat.

Najczęstszą przyczyną rodzinnych niepowodzeń były spóźnienia z wakacji w Afryce, walki o gniazdo z amatorami cudzych gniazd. Bociany niechętnie zaczynają budować od początku, wolą zająć cudze, liczą też na pomoc ludzi ...

9.12.2011	VI „Konkurs Ornitologiczny o Kulika Wielkiego”	
------------------	---	--

VI Konkurs ornitologiczny o Kulika Wielkiego zorganizowany przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe we współpracy z Kaszubskim Liceum Ogólnokształcącym i Powiatowym Młodzieżowym Domem Kultury odbył się 9 grudnia 2011 roku w PMDK. Wzięło w nim udział 23 młodych ornitologów z gimnazjów i liceów powiatu chojnickiego. O 2 lornetki i liczne nagrody książkowe, w tym atlasy ptaków, walczone w trzech etapach. Najpierw do rozwiązania był test sprawdzający wiedzę o ptakach przez porównanie gatunków podobnych i na skojarzenia. Potem finaliści rozpoznawali ptaki na zdjęciach fotografów przyrody: Jolanty Pozorskiej – Cuppa, Karola Lipkowskiego, Tomira Kubickiego i Zbigniewa Gierszewskiego. Ostatnią konkurencją było rozpoznawanie ptaków na podstawie głosów. Suma punktów wskazała zwycięzców. Pierwsze miejsce zajęła Monika Narloch z LO w Czersku, drugie Joanna Łosińska i trzecie Weronika Kobus, obie z Gimnazjum w Brusach.

Konkurs był okazją do poszerzenia swojej wiedzy. W tym roku wykład o fotografowaniu przyrody przedstawił pan Tomir Kubicki, leśnik z Nadleśnictwa Przymuszewo. Obok zasad prawidłowego posługiwania się aparatem fotograficznym i komponowania zdjęć można było dowiedzieć się sporo o fotografowaniu ptaków, tematu wdzięcznego, ale jednocześnie trudnego.

Nie zawiedli sponsorzy: Starostwo Chojnickie, Gmina Brusy, Zaborski i Wdzydzki Park Krajobrazowy, Park Narodowy „Bory Tucholskie”, Nadleśnictwa Czersk, Przymuszewo, Lipusz, Bytów, Rytel, a także Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku oraz Kaszubskie LO, ZTN i PMDK.

***Sprawozdanie przedstawia szerzej projekty stowarzyszenia realizowane w 2011r.**